

Краєзнавча Шевченкіана України

24–25 жовтня 2014 року в Шевченківському національному заповіднику у Каневі відбулася XIII Всеукраїнська наукова історико-краєзнавча конференція «Краєзнавча Шевченкіана України», присвячена 200-річчю від дня народження Т.Г. Шевченка. Її організатори – Національна спілка краєзнавців України та її обласна організація, Інститут історії України НАН України, ННІ історії і філософії Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького.

Цією конференцією Національна спілка краєзнавців України та її обласні організації продовжили заходи ювілейного Шевченківського року. На конференції у доповідях та повідомленнях було охарактеризовано процес зародження та розвитку шевченківських традицій в різних куточках України, розкрито аспекти життя і творчості Т.Г. Шевченка.

На основі використання широкого комплексу джерел (архівних документів, наукової літератури, матеріалів періодичної преси і творів мистецтва) учасники конференції висвітлили історію творення всенародної Шевченкіани в Україні, розкрили широку палітру форм і художньо-мистецьких засобів вшанування пам'яті Т.Г. Шевченка та популяризації його творчої спадщини в регіонах держави.

Вітаючи учасників конференції, в.о.ректора Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького, доктор економічних наук О.В. Черевко зазначив: «Нинішня конференція відбувається в унікальний історичний час творення нової України, яку заповів нам Шевченко. Глибоко переконаний, що вона стане важливою віхою у справі дослідження і наукового осмислення феномена Тараса Шевченка, розкриттю нових граней його творчості, зарядженої потужною енергетикою загальнолюдських гуманістичних цінностей».

У своєму зверненні до всеукраїнського наукового форуму, голова Національної спілки краєзнавців України, доктор історичних наук, професор, член-кореспондент НАН України, заступник директора Інституту історії України

НАН України О.П. Реєнт наголосив: «Особливість конференції не тільки у широкому колі порушених проблем шевченкознавства, а й у тому, що зроблена успішна спроба розширити межі пізнання Т.Г. Шевченка. Не обмежуючись аналізом його літературної творчості, учасники конференції акцентували увагу на історико-краєзнавчих, мистецтвознавчих, філософських аспектах Шевченкіани. І не менш важливо, що бачення проблеми висвітлювалося крізь призму самотності різних куточків України, де знають і шанують Великого Кобзаря. Конференція засвідчила великий інтерес науково-краєзнавчої громадськості до шевченківської тематики. Її учасники – науковці, працівники музеїв, освітніх закладів, архівів, історико-культурних заповідників представляли Київ, Харків, Львів, Запоріжжя, Дніпропетровськ, Луганськ, Слов'янськ, Івано-Франківськ, Чернігів, Одесу, Переяслав та інші міста України».

Голова Національної спілки краєзнавців України О.П. Реєнт передав науковій бібліотеці Шевченківського заповідника 10-томну енциклопедію історії України та бібліотечку наукових видань. Свої видавничі доробки заповіднику передали також учасники конференції з Донеччини, Тернопільщини, Чернігівщини та інших областей України.

Доктор історичних наук, професор кафедри архівознавства та спеціальних галузей історичної науки Київського національного університету імені Тараса Шевченка, член НСКУ Ярослав Калакура вважає, що творча спадщина Тараса Шевченка виступає не тільки історичним, історіографічним, але й історико-краєзнавчим джерелом, оскільки містить винятково цінну інформацію про оцінку ним конкретних фактів, подій і явищ у рідному краї, на українській землі. Краєзнавчу спрямованість у тій чи іншій формі має вся спадщина поета, насамперед його соціальна та пейзажна лірика, історичні поеми, художні твори, а також його безпосередня краєзнавча діяльність під час експедицій за дорученням Київської археогра-

фічної комісії, що відкрило можливість подорожувати Київщиною, Черкащиною, Чернігівщиною, Поділлям та Волинням, взяти участь в археологічних розкопках.

Кандидат історичних наук, доцент, старший науковий співробітник відділу історичної регіоналістики Інституту історії України НАН України, заступник голови Національної спілки краєзнавців України Руслана Маньковська торкнулася теми музейної шевченкіани. Основну увагу вона зосередила на музеях Шевченка Черкащини, Києва, Київщини, Чернігівщини, приватних шевченківських колекціях та народних музеях. Водночас зауважила, що майже всі історичні та краєзнавчі музеї в Україні, зокрема у Харкові, Полтаві, Ромнах, Одесі, Львові зберігають автентичні пам'ятки, присвячені Кобзареві. Поширення отримали музейні кімнати при вищих і середніх навчальних закладах.

Серед виступаючих на конференції викладачі ЧНУ: д.і.н., професор А.Ю. Чабан, к.і.н., професор В.М. Мельниченко, д.і.н., професор С.В. Корновенко, д.ф.н., професор Л.І. Ромащенко, к.і.н., доцент Г.М. Голиш, к.і.н., доцент Т.А. Клименко, к.і.н., доцент А.П. Іржавська, к.і.н. О.М. Абразума.

Під час конференції відбулося вручення всеукраїнської краєзнавчої премії імені Дмитра Яворницького 2014 року. Її лауреатом став голова правління Черкаської обласної організації НСКУ, професор Черкаського національного університету імені Богдана Хмель-

ницького Василь Мельниченко – автор книги «Шевченкіана Черкащини» та низки інших шевченкознавчих праць. Премію імені Петра Тронька отримав у Каневі голова правління Донецької обласної організації НСКУ В.І. Романько (м. Слов'янськ). Учасники конференції схвально сприйняли повідомлення про те, що грошовий еквівалент премій перераховано у фонд Збройних сил України.

Учасники конференції поклали квіти до могили Великого Кобзаря, здійснили екскурсію музеєм Т.Г. Шевченка та мали можливість ознайомитися з книгами черкаських авторів, присвячених Т.Г. Шевченку, які представило черкаське видавництво «Брама-Україна». На згадку про перебування на Черкащині гості отримали від університету та спілки краєзнавців підбірку презентаційної літератури про Шевченків край.

